

אל"מ קודר (פפר) - מפקד חטיבה 4 - 20.1.1974

הסבת החטיבה מתי"ר לתחמ"ש נסתיימה בדצמבר 1972. מחסנים ורכב הגיעו בשלבים. עזבתי את תל השומר ~~אחרי~~ ב-1 באפריל 1973 ובאותו התאריך התחלתי לקבל בשלבים את המיחלקים בכודרני מחטיבה 179. החל מאותו התאריך הטאנקים העברנו מפילון לכורדאני - במאי 1973. את הקצאות רכב ב' (זחל"מים וכו') - במצב בלתי כשיר, שבחלקו הוחזר לתיקונים והתקבל עד למלחמה. היינו קרובים לתקן, אך רק שלישי היה תקין. בחלקם יצאו זחל"מים לאימונים והוצאו מן החטיבה כחודשיים לפני המלחמה - 20 זחל"מים. בחלקים הרי היה רכב שהיה עדיין בלי זיוודים (פנסים אחוריים וכו'). רכב ב', לפי התכנון, התקבל בשלבים (זחל"מים, משאיות ורכב אחר).

גדוד הטאנקים ואנוכי הועברנו ת"פ פיקוד הצפון מן הגייס. הטיפול בטאנקים נשאר באחריות הגייס. חלק מרכב ב' - כ-20% - הועברו מהסדנאות אחרי שהועברו לתקינות. גם ה"פרשים", חוליות סדנאות באו אלינו למשך הטיפול. היו דרושים עוד כשלושה חודשים כדי להביא את הרכב לכשירות.

לגדוד הטאנקים קיבלתי פלוגה אחת מן הימ"ח. שתי פלוגות היו באימון במיחקן 500. משם הועברו לפילון. הן לא היו במצב טוב. סגל הימ"ח היה מחטיבה 164. היה ידור כי הסדנה של פיקוד הצפון תטפל בטאנקים.

היו חילוקי דעות בין הגייס לבין פיקוד הצפון, אשר רצה לבדוק את הטאנקים תחילה. הטאנקים קיבלתי בדצמבר 1972. באפריל 1972, כשעברנו לכורדני, עדיין לא עברו טיפול סדנאי. עד ספטמבר 1973 עברו טיפול סדנאי וערכתי ביקורת לאחר מכן לצורך ^{טיפול} ימ"ח. זה דבר שונה.

החלפנו כל הדלק ורוב הפילטרים. עד דצמבר 1973 היינו מסיימים את הטיפול התלח-חודשי בטאנקים.

הזיוודים: 85% - 3 פלוגות; כמעט ריק בפלוגה הרביעית.

ב-1.9.1973 נכנסנו לתחום המחשב, דבר שהקל על השלמת הציווד. מאז החלנו לקבל מן הפריטים השלמה על סמך הנתונים שהועברו למחשב, מבלי שיהיה צורך להגיש הזמנות. זה היה אוטומאטי, על פי דיווח המחשב. היו חסרים טלסקופים, שהיו בתיקון. בחטיבה לא היתה רזרבה וקיבלנו אחרי מספר ימים. בחרמ"שים גדוד אחד היה עם זיווד מלא; גדוד אחד היה כמעט ריק. משקפות ומיקלעים היו חסרים; 50 מקלעים 0.3 ומקלעים 0.5 - גם כן 50. לכוח הלוחם היה מספיק, אבל לדרגים האחרים לא היו. למשל, בזחל"ם המח"ט לא היה מיקלע. חגור היה. נשק אישי היה. בגדי עבודה היו לפי התקן. סרבליים היו. תחמושת קטנה היתה. תחמושת טאנקים משכתי בג' למי.

ל58 המפקדה של גדוד החרמ"ש לא היו מוכנות בכורדני, כי לא קיבלנו עדיין את המקום בכורדני עצמו.

לגבי אימון של הימ"ח - היתה הרגשה נהדרת; עובדה כי בכל זאת יצאנו. בהשוואה לרמת כוח האדם בימ"חים, הוצאנו תפוקה מתקבלת על הדעת.

חטיבה 4 היתה חטיבה רגילה ולא הכירו חש"ן. קציני המטה, קצין האפסנאות, קצין האספקה, קצין החימוש לא היו בקיאים בטנקים ובהחזקתם והיה

צריך ללמד אותם. לימדתי את כולם והיינו בקו התחלה נהדר. פרט לאפסנאות, המג"דים היו אנשי חובה, לא היו אנשי קבע. אצא הנני סבור כי אנשי הימ"ח עשו את המוטל עליהם. לא היו מקרים של הזנחה או רשלנות. להיפך, למרוח מצב הרכב והזיוודים, עשו המכסימום. סגל החימוש הגיע למצב סביר בהחלט.

הגיוס: עד ק + 24, בתרגיל גיוס הטרומ-מלחמתי ביולי 1973, אין בעיות. אמרתי בגיוס עצמו, אלא שבעיות האפסנאות יגרמו לחוספת של שש שעות נוספות. היו 20 נקודות מיפגש מתורגלות. מתוך זה 10 היו מאושרות ופתחתי את כל 20 הנקודות. התייצבו 75% בנקודות המיפגש פלוס חלוץ למחנה; בתרגיל פתע ב-15.7.73. ראיתי בזה הצלחה. אינני זוכר כי בצה"ל תרגיל פתע היה מן הסוג הזה, מבלי שמפקד החטיבה יקבל אפילו הודעה על מועדו המשוער, על החודש בו ייערך תרגיל הגיוס. כל המערכות של הגיוס פעלו כשורה וכמעט ולא היו תקלות. לא התייצבו היתר אז בשל תקופת החופש, ביולי, כשאנשים נמצאים מחוץ לבית. יתר על כן, 19 מתוך 25 האחוז אצא החסרים התייצבו לאחרת. זו היחה חטיבה בהתארגנותה.

המלחמה: סיורי קצינים בגיזרה לא יצאו לפועל לפני המלחמה. אני אישית הכרתי את הגיזרה. הרגשתי לפני המלחמה לא בנוח. ידעתי על כמות הטאנקים בגבול וכי יהיה קשה אם יתחילו לנוע.

הכוננות: לפי ההוראות השארתי את סגל הקבע במקום הגיוס. ב-08.30-09.00 בבוקר הודעתי לפיקוד כי אין לי צורך במכוננות לגיוס, כי פעילי הגיוס

מודיעים. מפקדת אוגדה 210 היתה במחנה דוד. אחרי שהרשת הופצה עזמתי את מרכז הגיוס ונסעתי לימ"ח. אילו האוטובוסים היו מגיעים קודם להסיע את האנשים למקום המיפגש, בכורדני, הייתי יכול להיכנס למלחמה קודם.

ב-070700 זזתי עם שתי פלוגות טאנקים מזוודות. אלה היו פלוגות אורגאניות. שתי הפלוגות האחרות זזו מאוחר יותר, עם הסמג"ד. יצאתי עם 22 טאנקים. נסעתי לכורדאני דרך סחנין-מארה לשפך. הגעתי עם 12 טאנקים. נסעתי 80 ק"מ. נעשה בטאנקים ניסוי מנוע בחודשים האחרונים, אבל לא למרחקים. רק למוצבים של המחנה, כל שרמנים *של טאנקים* חום מנוע. עד הערב היו 30 שרמנים למעלה. 6 טאנקים היו בלי טלסקופים. 8 טאנקים לקח ממני משה ברלין, סגן מפקד האוגדה, לציר אחר.

מג"ד 39, וופסי, סיפר לי ביום שלישי לקרב כי לטאנקים שלו, שוט-קלים, אין מיקלעטס בכלל. הן לטאנקים שלו וגם לטאנקים שלנו לא נעשה תיאום כוונות. כל הטאנקים בימ"חים היו בלי תיאום כוונות. תיאום כוונות יכול להיעשות רק אחרי היציאה. לכך יש צורך ברבע שעה עד חצי שעה. לא היה זמן. הייתי תחת לחץ להתקדם. תיאום כוונות יכול להיעשות רק אחרי הרכבת הטלסופ. *ראיתי* את הטאנקים הסורים במעלה גמלה. זה היה כ-6-7 ק"מ מן השפך. פגזים נפלו למים ולחוף הכינרת. השמדנו כ-20 טאנקים ללא אבידות. התקדמתי והדפתי אותם כ-3-4 ק"מ. כל הבלימה הראשונה וההדיפה היו ללא אבידות שלנו. הכוח היה מורכב מווספי, 10 שוט-קלים ו-12 שרמנים ואני בעליה. זה היה החל מ-3 אחר הצהריים עד החשיכה. הגעתי עד לסביבות *מנטה* קונייטרה. בסך הכל, סיימתי את הקרב עם 22

טאנקים, כפי שהתחלתי באותו היום. במשך הלילה ולקראת הבוקר היו 30 טאנקים
 בידו ואף אחד לא נפגע. יתר החשעה - ללא סלסקופים ושמונה הופנו לאוגדה
 לציר אחר על ידי משה בריל. ביחד - 47 טאנקים.

לא הייתי זקוק בלילה לתחמושת. בשרמן בטן 60-62 פגזים וב"שוטים" -
 70 פגזים. לא היה לי מניין למשוך, אבל הכמות החסרה לא הייתה קריטית.
 לא ירינו הרבה. הפגיעות היו טובות.

הייתה בעיית דלק. בלילה לא יכולתי למלא את השרמנים, אך בבוקר
 מלאתי כשהגיעו מיכליות, אשר הגיעו רק בבוקר. לי הין מעט מיכליות, אבל
 עד שהכנסתי שוב את השרמנים לקרב הספקתי למלא.

עד יום ב' בבוקר לא היו לי כל פגיעות בכוח שלנו. זה גדוד 95.
 הם הופתעו על ידינו. השמש אחרי הצהריים הייתה מולם. הם רדפו כוח צה"ל
 אחר שניתק מגע (גדוד 50 - ~~כנראה תולדות~~). הארטילריה צורפה אלי מגדוד 405,
 175 מ"מ, וסייעה לי.

אנו עלינו מולם ולזה לא חיכו הסורים. פגענו לפחות ב-13 טאנקים
 ועוד כמה שריוניות. כשהגענו עם השרמנים והשוט-קלים וועברנו אותם
 ודפקנו הראשונים, כבר הרגשתי הקלה.

לא לו היינו מאחרים בשעה אחת, היינו מפסידים את ציר גמלה וזה
 היה משפיע השפעה מכרעת על קרב רמת הגולן.

~~טאנקים, כפי שהתחלתי באותו היום.~~

~~א"מ ו"מ מאזנים בלעני אור
היינו מפסידים את ציר גמלה, וזה היה משפיע השפעה מכרעת על~~

~~קרוב רמת הגולן.~~

ביום ב' בבוקר יצאתי עם 3 גדודים. היו לי גדודים 61 מחטיבה 205;
גדוד 39 של ווספי, וכך גדוד 95 שלי. פעלתי החל מאז ח"פ אוגדה 146
כחטיבת טאנקים, החל מ-080200. גדוד 95 הגיע למצב של 25 טאנקים. החל
ביום ב' בבוקר התחילו להיפגע לי טאנקים. הגעתי במשך היום לשליש
הטאנקים ולמחרת יצאתי שוב עם שני שלישים - כ-50 טאנקים. ביום ב' היה
עלי להגיע לשליטה בציר הנפט. ביקשתי רשות לפתח לפני 08.630 בבוקר, כדי
להשיג שליטה ב-08.00. אז נכנסנו לקרב רציני עד הצהריים - שי"ן בש"ן.
ביום ב' היו אבידות האויב כ-40 טאנקים ושריוניות. השמדנו טילים.
היו לי אבידות מסאגרים, אבל לא הרבה. חלק גדול מהאבידות היו מפגזים,
ארטילריה, רסיסים. פגעו בשני מג"דים שעמדו מחוץ לטאנקים - האחד מעל
לצריח, האחד בזחל"ם. לנו, עד יום ד', היו 18 הרוגים ו-40 פצועים.
טאנק מגדוד 39 נפגע פעם ראשונה מטאנק; פעם שני - מ"סאגר"; פעם
שלישית - מבאזוקה. טאנקים נפגעו ביותר על ידי ארטילריה - פחות, אבל
גם על ידי אר.פי.ג'י.

אני פקדתי מג'יפ. במשך הלילה הגיעה תחמושת. היו מקרים שירינו
כמעט עד הכדור האחרון. רק ביום ד' מלאנו. ביום ג' בלילה לא יכולנו
לספיק. כל השטח היה מופגז קשה. החטיבה שלי סתמה לחלוטין את ציר הנפט.

לולא היינו חוזרים אחורה, הסורים היו מתקדמים וחופשים את הקו של ציר הנפט. במצב שלנו לא יכולתי להכניס את החרמ"ש - רק להבטחה בחניונים ק"פ. לקחתי פלוגה, אבל לא השתמשתי בהם ב-1971. במצב ששרר בקרב החרמ"ש היה פגיע מדי.

אאאאאאאאאא

כוח הסיוור, פלוגת הסיוור, ג'יפים - הביאו רק ביום ב' את הדרגים והעלו אותם למעלה. סמג"ד 39 הוא חיים פורת - כיום המג"ד. הירידה הרבה במצבת הטאנקים ביום א' בבוקר היתה מחוייבת המציאות בשל היציאה המזורזת, אם כי לו היה לנו הזמן להתארגנות, יכולנו לצאת יותר מאורגנים - אבל בתנאים שהיו, תנאי חירום, היתה החלטתי מוצדקת. לא לעצור, להתקדם בכל המהירות ובדחיפות קדימה.

הטאנק מ. 50 אינו מתאים, מכל הבחינות, לתנאי קרב מודרניים - אבל, בכל זאת, עשה יותר ממה שציפינו. עיקר העבודה עשו השוטלים.

אין לי נסיון קודם עם הסורים, אך לא נראה לי כי השתפרו. כבר מן ההתחלה, בעת הפגיעה הראשונה, היתה לי הרגשה כי ניתן להתגבר עליהם,

כיום נשארו לי 39 שרמנים, אך אלה לא כולם מן המקוריים. התערבבו עם טאנקים של יחידות אחרות.

(-)